

ÅLANDS MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSMYNDIGHET

Prövningsnämnden

Norragatan 17, AX-22100 Mariehamn

Tel: +358 18 528 600, Fax: +358 18 528 601

E-post: kansliet@miljohalsoskydd.ax

Hemsida: www.miljohalsoskydd.ax

MILJÖTILLSTÅND

Beslut nummer Diarienummer
ÅMH-Pn 21/10 2010-0296

Beslutsdatum
05.05.2010

Sökanden

Bevattningssammanslutning Sjölund & Johansson
c/o Lars-Yngve Johansson
Emkarbyvägen 438
22 220 Emkarby

Ärende

Ansökan avser miljötillstånd för uttag av bevattningsvatten från Storträsk i Finströms kommun.

Ärendet behandlas som tillståndspliktig verksamhet enligt 6 kap. 15 § 1 mom. vattenlag (1996:61) för landskapet Åland (vattenlagen).

Beslut

Miljötillstånd

Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet (ÅMHM) beviljar med stöd av 17 § 1 mom. landskapslag (2008:124) om miljöskydd (miljöskyddslagen)

Bevattningssammanslutning Sjölund & Johansson miljötillstånd för uttag av bevattningsvatten från Storträsk i Finströms kommun. I Bevattningssammanslutning Sjölund & Johansson ingår Jan-Peter Sjölund, Berndt Johansson och Lars-Yngve Johansson. Senast 3 månader efter att tillståndet vunnit laga kraft ska bildande av en gemensam bevattningssammanslutning med Sven-Anders Danielsson, Dan-Erik Daniels och Albert Sundberg påbörjas. Efter att en bevattningssammanslutning bildats övergår miljötillståndet till bevattningssammanslutningen.

Giltighet

Tillståndet gäller tillsvidare.

Tillståndet kan ändras eller återkallas av ÅMHM om vattenmängden inte räcker till för alla som kan ges rätt att ta vatten ur Storträsk. Tillståndsinnehavaren ska inkomma med en ansökan om granskning och revidering av tillståndsvillkor senast 31.12.2020.

Om ansökan om revidering inte görs inom den föreskrivna tiden förfaller tillståndet i enlighet med 21 § 2 mom. punkt e) i miljöskyddslagen.

Ersättning

ÅMHM har prövat frågan om ersättning enligt 7 kap. 8 § vattenlagen. Myndigheten konstaterar att nedanstående tillståndsvillkor utgör sådant skydd att verksamheten inte kommer att orsaka sådan skada som ligger till grund för ersättning enligt 7 kap. 4 och 6 §§ i vattenlagen.

Miljökonsekvensbedömning

ÅMHM har övervägt behovet av miljökonsekvensbedömning (MKB) i enlighet med 2 och 3 §§ i landskapsförordning (2006:86) om miljökonsekvensbedömning. Till underlag för detta beslut krävs inte en MKB.

Villkor och föreskrifter

Tillståndshavaren ska följa nedanstående villkor och föreskrifter utfärdade med stöd av 24 och 26 §§ miljöskyddslagen:

1. Tillstånd ges till ett vattenuttag på maximalt 20500 m³ per år från Storträsk i Finströms kommun under den tid det inte rinner ut från sjön. Ytterligare bevattningsvatten får tas ut då det rinner ut från sjön.
24 § punkt e) miljöskyddslagen
4 kap. 1 och 4 §§ vattenlagen
2. Vattenuttag får endast ske så länge som vattennivån i Storträsk inte underskrider tröskelnivån¹ med 15 centimeter.
4 kap. 1 och 4 §§ , 5 kap. 1 § vattenlagen
3. En pegel för avläsning av vattennivå ska kalibreras mot träskets tröskelnivå. Pegeln ska vara placerad på ett lämpligt och lättillgängligt ställe och förankrad på sådant sätt att den inte rubbas. På pegeln ska finnas markering av tröskelnivå samt lägsta uttagsnivå. Pegeln och dess placering ska godkännas av ÅMHM innan bevattningsvattenuttag sker.
24 § punkt e) miljöskyddslagen
4 kap. 1 och 4 §§ vattenlagen
4. En höjdfixpunkt i närheten av pegeln ska anläggas. Fixpunkten ska vara nerslagen i berg eller på något annat sätt förankrad så att den inte kan rubbas. Fixpunktens placering och höjdnivå i förhållande till pegeln ska meddelas ÅMHM innan bevattningsvattenuttag sker.
24 § punkt e) miljöskyddslagen
4 kap. 1 och 4 §§ vattenlagen
5. Vattenuttagen ska mätas med vattenmätare. Vattenmätare ska installeras på ett av ÅMHM godkänt sätt och anmälas till myndigheten för besiktning innan bevattningsvattenuttaget inleds.
24 § punkt e) miljöskyddslagen
4 kap. 1 och 4 § vattenlagen

¹ Med tröskelnivå avses den vattennivå då vattenflödet upphör i utloppsdiaket

6. En ansvarig person ska utses för att övervaka bevattningsutrustning samt upprätthålla kontrollprogram och dennes kontaktuppgifter meddelas till ÅMHM innan bevattningsvattenuttag sker. ÅMHM ska meddelas vid byte av ansvarig person.
24 § punkt e) miljöskyddslagen
28 § miljöskyddslagen
7. En journal ska uppgöras och minst innehålla:
 - anteckning om vattenuttag månadsvis
 - anteckning om vattenstånd. Mätning av vattenstånd ska göras varannan vecka under perioden maj-september och under bevattningsperioden ska mätning utföras varje vecka.

En sammanställning av journalen ska inkomma till ÅMHM årligen senast 31 oktober.
26 § miljöskyddslagen
8. Efter att en bevattningssammanslutning har bildats ska ÅMHM meddelas. Av meddelandet ska det framgå bevattningssammanslutningens namn och kontaktuppgifter.
28 § miljöskyddslagen
9. Eventuellt avslutande av verksamhet ska meddelas ÅMHM.
21 § miljöskyddslagen

Beslutsmotivering

Ansökan avser ett årligt uttag av 20500 m³ bevattningsvatten från Storträsk i Finströms kommun. Uttagsplatsen är belägen i tillrinningsdiket (Långbroströmmen) söder om träsket. Sökande har pumpanordning på egen mark. Uttagsperioden är i huvudsak juni-augusti och de huvudsakliga grödorna är lök, potatis, grönsaker och spannmål. Bevattningen sker inom Storträsk's eget avrinningsområde, varvid en del av bevattningsvattnet rinner tillbaka till sjön som grundvatten.

Bevattningssammanslutning Sjölund & Johansson har ansökt om uttag av 20500 m³ bevattningsvatten från Storträsk. Sökande har tidigare innehaft tillstånd eller godkännande via anmälan för samma vattenmängd.

Samtidigt som denna tillståndsansökan behandlas så behandlas även tillståndsansökningar av Sven-Anders Danielsson, Dan-Erik Daniels och Albert Sundberg för uttag av 10000, 14000 respektive 2500 m³ bevattningsvatten från Storträsk. Inga andra kända uttag förekommer. Den totala ansökta uttagmängden uppgår således till 47000 m³.

Det totala uttaget som samtliga sökanden tillsammans har redovisat till tillsynsmyndigheten uppgår som mest till knappt 24000 m³ under den torra sommaren 2003.

Enligt 6 kap. 15 § 1 mom. vattenlagen krävs tillstånd för utförande av vattenföretag och förfogande över annans egendom om genomförandet berör enskild rättsinnehavares rätt och inte samtliga berörda rättsinnehavare godkänt åtgärden. Svartsmara, Emkarby och Åttböle byars samfälligheter äger tillsammans Storträsk,

varav endast den förstnämnda enligt uppgift är konstituerad. Sökanden har meddelat att de vill att ansökan behandlas som en tillståndsansökan då det inte varit möjligt att erhålla samtliga delägares samtycke till vattenuttaget från Storträsk. Med anledning av detta behandlas ärendet som ansökan om miljö tillstånd enligt 6 kap. 15 § 1 mom. i vattenlagen.

Den granskningspliktiga gränsen för uttag av vatten från Storträsk är 15020 m³ per år enligt punkt 15.5 b) i LF (2008:130) om miljöskydd. Av de orsaker som framkommer ovan behandlas dock verksamheten som tillståndspliktig.

Storträsk är en grund sjö som har sänkts flera gånger, maxdjupet är drygt 1 meter. Eftersom utloppsdiket är flackt så kan vattennivån variera ganska mycket. Sjön är ca 60 hektar stor och har ett nederbördsområde på ca 1510 hektar. Sjön är vassrik och en utmärkt fågelsjö, med en art- och individrik fågelfauna. Vegetationen är riklig, dock hyser sjön inga speciellt sällsynta växter. Uppgifter om kräft- och fiskbestånd är begränsade. Enligt Tore Lindholm "Vissa sjöars känslighet för vattenuttag; april 2000" kan invandringen av lekfisk vara betydande vartid, men fiskbeståndet kan ha det dåligt vintertid (pga. syrgasbrist). Kräftor finns i utloppet men de kan knappast trivas i sjön.

Ålands landskapsregerings trafikavdelning har i utlåtande framfört att sjön sänkts på 1950-talet, genom en fördjupning av utloppsdiket enligt en då uppgjord dikesplan. Ingen egentlig tröskel finns i utloppsdiket, och därför är det utloppsdikets balanslinje som reglerar vattennivån i träsket. Även rådande vegetation har en viss inverkan på utflödet och vattennivån. Balanslinjens höjd nära träsket är enligt dikesplanen +2,45 i höjdsystemet N₆₀, vilket är att betrakta som den nivå det inte längre rinner ut från sjön. Under de torra somrarna 2003 och 2006 har tillsynsmyndigheten uppmätt vattennivån efter långvarig torka. Under dessa tillfällen har vattennivån varit ca +2,30 i höjdsystemet N₆₀.

Ett uttag på 47000 m³ motsvarar en teoretisk sänkning på knappt 8 centimeter. Uttaget innebär under normala år inget hot mot sjön, men för att skydda sjön vid extremt låg vattenföring sätts villkor om bevattningsstopp vid 15 centimeter under tröskelnivån. Sjöns nederbördsområde är stort i förhållande till dess yta, vilket medför att sjön ganska snabbt kan fyllas på vid nederbörd under och efter torrperioder. Tillrinning till sjön sker främst genom Långbroströmmen i söder men även från Västerträsk, vilket är beläget väster om Storträsk. En viss tillrinning, speciellt under torrperioder, sker även från omkringliggande marker runt sjön.

För verksamheten har fastställts villkor i syfte att förebygga negativ miljöpåverkan, i enlighet med 24 § punkt e) miljöskyddslagen samt minska företagets negativa inverkan på enskilda och allmänna intressen enligt 4 kap. 1 och 4 §§ i vattenlagen. Vid fastställandet av dessa villkor har nyttan av de föreskriva åtgärderna vägts mot kostnaderna för sådana åtgärder. För att få tillförlitliga mätresultat av vattennivån ska en pegel installeras. Pegeln ska godkännas av ÅMHM innan bevattningsvattenuttag sker. Det åligger verksamhetsutövaren att följa med vattennivån i Storträsk för att försäkra att inget uttag sker under lägsta uttagsnivån. En höjdfixpunkt ska finnas i närheten av pegeln för att kontrollera ifall pegeln har förskjutits i höjddled pga. t.ex. isens rörelser. Vidare ska vattenmätare installeras för att man ska få tillförlitliga uppgifter på vattenuttagsmängd.

För att förebygga negativ miljöpåverkan har ett villkor föreskrivits i enlighet med 24 § punkt e) i miljöskyddslagen om att en ansvarig person ska utses för att övervaka bevattningsutrustning samt upprätthålla kontrollprogram och dennes kontaktuppgifter ska meddelas till ÅMHM innan bevattningssvattenuttag sker.

Villkor om egenkontroll och redovisning av verksamhetens miljöpåverkan i form av journalföring har föreskrivits i enlighet med 26 § miljöskyddslagen. Vattenuttaget och vattennivån i Storträsk ska mätas och antecknas under perioden maj-september eftersom denna period är mest intressant vid uppföljning av verksamhetens miljöpåverkan. I enlighet med 28 § i miljöskyddslagen har ÅMHM rätt att få de upplysningar och handlingar som den behöver för sin verksamhet, varför en sammanställning av journalen årligen ska inlämnas till ÅMHM. Av samma orsak ska verksamhetsutövaren meddela ÅMHM då en bevattningssammanslutning har bildats.

I enlighet med 21 § i miljöskyddslagen upphör tillståndet ifall verksamheten avslutas, varvid verksamhetsutövaren ska meddela ÅMHM om detta.

Enligt 13 kap. 1 § punkt c) i vattenlagen ska bevattningssammanslutning bildas om flera tillsammans eller var för sig efter ansökan beviljats tillstånd att inom sådan sammanslutning utnyttja samma vattentillgång. Vidare får enligt 13 kap. 15 § vattenlagen, vid meddelande av tillstånd bestämmas att tillståndshavarna ska utgöra en bevattningssammanslutning för fördelning av vattnet om flera ansöker om tillstånd till vattentäkt för bevattning ur samma vattentillgång. På dessa grunder besluter myndigheten att en bevattningssammanslutning ska bildas.

Med ovanstående motivering konstaterar ÅMHM att det med iakttagande av de i tillståndet givna tillståndsvillkoren är utrett att förutsättningar för tillstånd i miljöskyddslagen och övrig lagstiftning som nämns i 10 § samma lag är uppfyllda.

Tillståndet har beviljats tillsvidare med krav på ansökan om granskning och revidering av tillståndsvillkor senast 31.12.2020.

Avgift

För detta tillståndsbeslut uppbärs avgift i enlighet med punkt 14.2 i avgiftstaxa 2010 för Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet, fastställd av Ålands landskapsregering genom beslut nr 29 S40 /18.03.2010.

Täkt av ytvatten, 20 000-200 000 m ³ /år (2007 års taxa)	€	420,00
Annonskostnad, delgivning ansökan	€	82,35
Totalt *	€	502,35

* Annonskostnad för delgivning av beslutet tillkommer.

Bilagor

1. Ärendehantering
2. Besvärсанvisning.

Detta beslut har upprättats i två likalydande exemplar. Ett exemplar sänds till sökanden med mottagningsbevis och ett arkiveras i ÅMHM:s ärendeakt.

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet,

Ordförande Ulrika Karlsson
Prövningsnämnden

Föredragande Andreas Nyberg
Miljöskyddsinspektör

ÄRENDEHANTERING

Ansökan

Ärendena är anhängiggjorda hos Ålands miljöprövningsnämnd 24.04.2007 (MPN 07-20) och 07.05.2007 (MPN 07-34) och överförda till Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet 02.01.2008.

Delgivning av ansökan

Ansökan delgavs offentligt under tiden 22.03.2010 - 12.04.2010 på ÅMHH:s anslagstavla. Delgivning gjordes också genom annons i tidningen Åland. I delgivningen framgick att vem som helst hade rätt att skriftligen yttra sig över ansökan inom ovannämnda tid.

Yttranden

Inga yttranden har inkommit under tiden för offentlig delgivning.

Utlåtanden

ÅMHH har erhållit utlåtande från Ålands landskapsregering (fiskeribrån, miljöbrån samt projekterings- och vattenenheten vid trafikavdelningen). ÅMHH har vidare begärt utlåtande från Finströms kommun och Husö biologiska station.

Bemötande

Sökanden har beretts tillfälle att yttra sig över sådant som tillförts ärendet av annan än sökanden.

Delgivning av beslut

Tillståndsbeslutet sänds till sökanden med mottagningsbevis. Beslutet delges offentligt på ÅMHH:s anslagstavla och en kopia av beslutet finns under denna tid framlagd för allmänheten på ÅMHH:s kansli. Beslutet finns även tillgängligt på Internet på ÅMHH:s hemsida, www.miljohalsoskydd.ax. I delgivningen framgår att sakägare kan anföra besvär över beslutet hos Ålands förvaltningsdomstol.